

DUM č. 15 v sadě

37. Bi-2 Cytologie, molekulární biologie a genetika

Autor: Martin Krejčí

Datum: 30.06.2014

Ročník: 6AF, 6BF

Anotace DUMu: Epistatické genové interakce - dominantní epistáze, význam epistatického a hypostatického genu, důsledky epistatického působení genu

Materiály jsou určeny pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

GENOVÉ INTERAKCE II.

Dominantní Epistáze

EPISTATICKÉ INTERAKCE

- ◉ Jeden z interagujících genů (**EPISTATICKÝ**) je **nadřazen** genu druhému (**HYPOSTATICKÉMU**).
- ◉ Fenotypový projev genu hypostatického je úplně potlačen účinkem genu epistatického.
- ◉ Podle toho, zda je epistatické působení vázáno na **dominantní alelu** nebo na **recesivně homozygotní genotyp** rozlišujeme:

1. **DOMINANTNÍ EPISTÁZE**
2. **RECESIVNÍ EPISTÁZE**

DOMINANTNÍ EPISTÁZE

Gen epistatický: A

Gen hypostatický: B

- **Hypostatický gen (B)** se může projevit jen tehdy, když je **epistatický gen (A)** v **recesivně homozygotním stavu (aa)**.
- Platí tedy vztah:

A- > BB, Bb, bb

Přítomnost alespoň jedné dominantní alely epistatického genu úplně potlačí projev genu hypostatického.

DOMINANTNÍ EPISTÁZE

Gen epistatický: A

Gen hypostatický: B

P: **AABB** x **aabb**

G: **AB** **ab**

F₁: **AaBb**

Genotyp: 100%

Fenotyp: 100%

GF ₁	AB	Ab	aB	ab
AB	AABB	AABb	AaBB	AaBb
Ab	AABb	AAbb	AaBb	Aabb
aB	AaBB	AaBb	aaBB	aaBb
ab	AaBb	Aabb	aaBb	aabb

Genotyp: 1:2:1:2:4:2:1:2:1

Fenotyp: 12(A _ B _); (A _ bb):3(aaB _):1(aabb)

DOMINANTNÍ EPISTÁZE

○ Při dominantní epistázi se vyštěpují 3 fenotypové třídy:

1.

A _ _ _

alespoň jedna dominantní alela epistatického genu rozhoduje o svém výsledném fenotypovém projevu a úplně potlačí projev hypostatického genu.

2.

a a B _

Při recesivně homozygotním genotypu epistatického genu se dominantní alela hypostatického genu fenotypově prezentuje.

3.

a a b b

Absence jakékoliv dominantní alely vede k fenotypové třídě odpovídající recesivně homozygotnímu fenotypu.

DOMINANTNÍ EPISTÁZE

- Zpětné analytické křížení:

AaBb x **aabb**

Zástupce F1 generace je křížen s recesivním homozygotem v obou genech

Gamety	AB	Ab	aB	ab
ab	AaBb	Aabb	aaBb	aabb

Genotyp: 1:1:1:1

Fenotyp: 2:1:1

DOMINANTNÍ EPISTÁZE

- U dominantní epistáze podmiňují **dominantní alely obou genů** zpracování téhož prekursoru sice **ve stejném směru**, avšak **na různé konečné produkty**.
- **Epistatický účinek bude mít dominantní alela toho** z obou genů, která může vést biosyntetické procesy k **výraznější formě fenotypového projevu znaku**, než je schopna dominantní alela genu hypostatického, jejíž účinek se tím překryje.
- Dominantní epistáze je běžná u rostlin i živočichů.